

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	korraldus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	28.05.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	21.02.2024
Avaldamismärge:	RT III, 02.06.2020, 1

Hoonestusloa menetluse ja keskkonnamõju hindamise algatamine

Vastu võetud 28.05.2020 nr 183

Korraldus kehtestatakse 9. aprillini 2015. a kehtinud veeseaduse § 22⁷ lõigete 1 ja 7 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 1 punktide 5 ja 17 ning § 11 lõike 3 alusel ja kooskõlas ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 25 lõikega 1 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 56 lõikega 12.

1. Asjaolud ja menetluse käik

Saare Wind Energy OÜ (registrikood 12747106, asukoht Mõisa tn 10, Jüri alevik, Rae vald, 75301 Harju maakond, edaspidi *taotleja*) esitas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile 9. aprillil 2015. a hoonestusloa taotluse koos eksperdiarvamusega avaliku veekogu koormamiseks tuuleelektrijaamaga. Taotleja on projekti arendaja, projekti konsultant on OÜ Hendrikson&Ko (registrikood 10269950). Taotleja põhitegevuseks on äriregistri andmetel muu elektrienergia tootmine (EMTAK kood 35119, NACE rahvusvaheline klassifikaator 35.11). Taotleja kinnitusel toodab ta elektrit HL Solar ja Hyundai päikesepaneelidega ning on väiketootja elektrituruseaduse (edaspidi *ELTS*) § 7 lõike 2 mõistes. Seega vastab taotleja ELTS §-s 92² sätestatud nõuetele, mille kohaselt võib hoonestusloa anda vaid elektrittevõtjale elektrituruseaduse tähenduses või elektrittevõtjaga ühte kontserni kuuluvale ettevõtjale konkurentsiseaduse § 2 lõike 3 tähenduses.

Taotluse kohaselt kavandatakse Saaremaa läänerannikust 10–27 km kaugusele 100 tuulikuga meretuuleparki koguvõimsusega 600 MW. Tuulepargi aastaseks elektritoodanguks on kavandatud 2800 GWh.

Meretuulepark koosneb järgmistest osadest:

- 1) 100 avamere tuulikut, igaüks võimsusega 6 MW;
- 2) merel paiknev alajaam;
- 3) merel suvasse alajaama ühendatud elektrikaablid;
- 4) elektri ülekandesüsteem kuni maismaal paiknevasse liitumispunkti (põhivõrgu alajaama).

Meretuulepargi hoonestusloa taotlusega hõlmatav maksimaalne pindala on 154,4 miljonit m² (154,4 km²) ning nurgapunktide koordinaadid on järgmised:

X: 6449098.6 Y: 351529.2
X: 6451485.7 Y: 368758.4
X: 6442546.7 Y: 375585.7
X: 6441998.9 Y: 352769.

Merekaabelliin on kavandatud meretuulepargist suunaga Saaremaale ning sealt edasi mandrile. Lisaks kaalub taotleja merekaabelliini maabumist nii Häädemeeste kui ka Virtsu piirkonnas. Tuulikute täpne paiknemine ning ülekandeliini trassi lõplik asukohavalik selgub keskkonnamõju hindamise ja uuringute tulemusena. Lisaks tuleb tuulikute ja kaabli asukoha valikul arvestada Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringus kehtestatud tingimustega ning Vabariigi Valitsuse 25. mai 2017. a korraldusega nr 157 algatatud koostamisel oleva üleriigilise mereala planeeringu tingimustega.

Hoonestusloa menetluse algatamise otsustamiseks küsiti 25. aprillil 2015. a seisukohti veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 22⁷ lõike 2 kohaselt Keskkonnaministeeriumilt, Kaitseministeeriumilt, Siseministeeriumilt, Veeteede Ametilt, Lennuametilt, Muinsuskaitseametilt, Rahandusministeeriumilt ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt.

Tehnilise Järelevalve Amet (alates 1. jaanuarist 2019. a Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet) avaldas VeeS § 22⁷ lõike 3 kohaselt hoonestusloa menetluse algatamise kavatsuse teate Ametlikes Teadaannetes 3. ebruaril 2016. a, üleriigilise levikuga päevalehes Eesti Päevaleht 4. veebruaril 2016. a ning oma veebilehel.

Ühtegi teist taotlust käesolevas taotluses märgitud merealale hoonestusloa taotlemiseks VeeS § 22⁷ lõikes 4 nimetatud 20-päevase tähtaja jooksul teate avaldamisest ei esitatud.

Korralduse sisu, sealhulgas hoonestusloa menetluse algatamise tingimusi, on taotlejale 6. oktoobril 2016. a ning 26. mail 2020. a tutvustatud ning taotlejal vastuväiteid ei olnud.

Vabariigi Valitsus keeldus 5. aprilli 2019. a korraldusega nr 99 hoonestusloa algatamisest, lähtudes täiendavalt esitatud informatsioonist. Tallinna Halduskohus menetles Saare Wind Energy OÜ kaebust Vabariigi Valitsuse (edaspidi *VV*) 5. aprilli 2019. a korralduse nr 99 tühistamiseks ja *VV* kohustamiseks algatama hoonestusloa taotluse menetluse uuendamine. Saare Wind Energy OÜ esitas kompromisettepaneku, mille Vabariigi Valitsus 9. aprilli 2020. a kabinetinõupidamisel heaks kiitis ja kohus 21. aprillil 2020. a kinnitas. Kohtumäärus jõustus 6. mail k.a.

2. Õiguslikud järeldused

Hoonestusloa menetluse algatamise otsustamiseks VeeS § 22⁷ lõike 2 kohaselt küsitud Keskkonnaministeeriumi, Kaitseministeeriumi, Siseministeeriumi, Veeteede Ameti, Lennuameti, Muinsuskaitseameti, Rahandusministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi seisukohtadest ei tuvastatud hoonestusloa menetluse algatamist välistavaid asjaolusid. Teised isikud ei ole esitanud hoonestusloa taotlust sama avaliku veekogu osa ehitisega koormamiseks.

VeeS § 22⁸ lõike 1 kohaselt keeldutakse hoonestusloa menetluse algatamisest, kui hoonestusloa andmine on ilmselgelt võimatu, ja lõike 2 kohaselt siis, kui taotletaval alal on juba algatatud mõne teise hoonestusloa menetlus või kui taotletaval alal on algatatud maakonnaplaneering ja planeeringu koostamise menetlus ei ole lõppenud. VeeS § 22⁸ lõige 1 hõlmab juhtumeid, kus hoonestusloa taotluse esitamisel on ilma pikema menetluseta selge, et taotlust rahuldada ei ole võimalik. Selliseid asjaolusid tuvastatud ei ole. Samuti ei ole taotletava ala suhtes algatatud teist hoonestusloa menetlust ega maakonnaplaneeringut. Vabariigi Valitsuse 25. mai 2017. a korraldusega nr 157 algatatud üleriigilise planeeringu Eesti mereala ja sellega piirneva rannikuala, samuti majandusvööndi teemaplaneeringu puhul ei ole tegemist maakonnaplaneeringuga. Seetõttu ei ole praegusel juhul tegemist olukorraga, kus Vabariigi Valitsusel tuleks hoonestusloa menetluse algatamisest VeeS § 22⁸ lõike 2 alusel keelduda. Seetõttu on põhjendatud hoonestusloa menetluse algatamine Saare Wind Energy OÜ taotluse alusel.

Tulenevalt taotluse esitamise hetkel kehtinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõike 1 punktides 5 ja 17 ning § 11 lõikest 3 tuleb hoonestusloa menetluse algatamisega algatada keskkonnamõju hindamine.

Keskkonnamõju hindamise algatamisest tulenevalt peatub tegevusloa taotluse menetlus *KeHJS* § 11 lõike 11 kohaselt keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmiseni.

Kuna taotleja kaalub meretuulepargi liitumise küsimuses koostöö võimalusi ka võimaliku täiendava Eesti ja Läti vahelise elektriühendusega, kaasneb kavandatava tegevusega oluline piiriülene keskkonnamõju. Sellest tulenevalt peab keskkonnamõju hindamisel lähtuma lisaks *KeHJS*-le ka piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioonist (Espoo konventsioon) ning Eesti Vabariigi valitsuse ja Läti Vabariigi valitsuse vahelisest riigipiire ületava keskkonnamõju hindamise kokkuleppest.

Hoonestusloa menetluse algatamisel määrab Vabariigi Valitsus VeeS § 22⁷ lõike 7 punkti 3 kohaselt uuringud, mida taotleja peab hoonestusloa andmise otsustamiseks tegema, ja nende tegemise tähtaja. Arvestades asjaolu, et keskkonnamõju hindamise täpne ulatus ja sisu, sealhulgas hindamismetoodika, ei ole hoonestusloa menetluse algatamisel veel teada ja see määratakse keskkonnamõju hindamise programmis, ei ole käesolevas otsuses võimalik määrata lõplikku uuringute loetelu. Uuringute tegemise täpne vajadus määratakse keskkonnamõju hindamise programmis. Praktikas võib keskkonnamõju hindamisel ilmneda eri asjaolusid, mis võivad mõjutada ka uuringute tegemise tähtaega. Seetõttu tuleb uuringud teha keskkonnamõju hindamise käigus ning võtta uuringute tulemused keskkonnamõju hindamise aruande koostamise üheks aluseks.

3. Otsus

3.1. Algatada hoonestusloa menetlus Saare Wind Energy OÜ esitatud taotluse alusel kavandatava meretuulepargi rajamiseks Saaremaa läänerannikule.

3.2. Algatada meretuulepargi rajamiseks avalikku veekogusse keskkonnamõju hindamine võimalike lühi- ja pikaajaliste, kaudsete ja otsete mõjude, samuti võimalike piiriüleste mõjude väljaselgitamiseks tuulepargi ehitamise ja käitamise ajal.

3.3. Keskkonnamõju hindamise käigus selgitada välja tuuleelektrijaama püstitamise, käitamise ja kasutuselt eemaldamisega kaasnevad mõjud ja analüüsida neid ning teha asjakohased uuringud meretuulepargiga koormatava mereala suhtes tervikuna.

3.4. Teha koormataval merealal vähemalt järgmised uuringud:

- 1) mõju mereseire- ja ESTER sidesüsteemidele;
- 2) mõju navigatsioonimärkide või -tulede eristamisele veeliiklejate poolt;

- 3) allveearheoloogilised uuringud;
- 4) ehitiste ja kaabelliinide ümbruse batümeetriat täpsustav uuring;
- 5) merepõhja ehitusgeoloogiline uuring;
- 6) visualiseering maismaa erinevatest punktidest;
- 7) tuuletingimuste, lainetuse ja jääolude täpsustav uuring;
- 8) merevee kvaliteedi uuringud tuulepargi piirkonnas ja ehitustegevuse arvatavasse mõjualasse jääval merealal;
- 9) planktonikoosluste kirjeldamine;
- 10) merepõhja elustik – põhjataimestiku ja -loomastiku kvalitatiiivsete ja kvantitatiivsete parameetrite väljaselgitamine arenduspiirkonnas ja võimaliku mõju alla jääval alal;
- 11) uuring tuulepargi ja merekaabli elektromagnetvälja võimaliku mõju kohta kalastikule;
- 12) linnustiku ning nahkhiirte rände- ja toitumisalade uuring;
- 13) kalastiku ja kudealade uuring;
- 14) mõju hüljestele kohalikul tasandil, sealhulgas jää lõhkumisega tekkivad võimalikud mõjud, ja määrata vajalikud leevendavad keskkonnameetmed tuulepargi ja kaabelühenduste mõju suhtes kalandusele;
- 15) elektrienergia kvaliteedi hindamise ja parandamise vajaduse väljaselgitamiseks eelnev sotsiaal-majanduslik analüüs;
- 16) sotsiaalsete ja kultuuriliste mõjude uuring, sealhulgas mõju kohalikele omavalitsustele ja rannikukogukondadele;
- 17) selgitada koostöös Kaitseministeeriumiga välja ajalooliste lõhkekehade ja muude ohtlike objektide leidumise tõenäosus;
- 18) muud keskkonnamõju hindamise programmis määratavad uuringud.

Uuringud teha viie aasta jooksul keskkonnamõju hindamise programmi heakskiitmisest arvates.

3.5. Töötada välja logistika ja ehitusaegsete tööde korralduse kontseptsioon.

3.6. Keskkonnamõju hindamise programmi ja aruande koostamisse kaasata vähemalt Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, Kaitseministeerium, Siseministeerium, Veeteede Amet, Lennuamet, Muinsuskaitseamet ja piirkonna kohalikud omavalitsused.

3.7. Tuulikute täpsete asukohtade valikul teha koostööd Politsei- ja Piirivalveameti, Siseministeeriumi, Kaitseministeeriumi, Veeteede Ameti ja Keskkonnaametiga.

3.8. Tuulikute kavandamisel lähtuda ettenähtud kõrguspiirangutest.

3.9. Keskkonnamõju hindamisel, uuringute tegemisel ning ülekandeliini trassi valikul teha koostööd teiste samas piirkonnas planeeritavate tuuleparkide arendajatega.

3.10. Võimaliku piiriülese keskkonnamõju tõttu tuleb keskkonnamõju hindamisel täiendavalt lähtuda piiriülese keskkonnamõju hindamise konventsioonist (Espoo konventsioon) ning Eesti Vabariigi valitsuse ja Läti Vabariigi valitsuse vahelisest riigipiire ületava keskkonnamõju hindamise kokkuleppest.

3.11. Hoonestusloa menetluses ja keskkonnamõju hindamisel tuleb arvestada Pärnu maakonnaga piirneva mereala planeeringu tingimustega ja Vabariigi Valitsuse 25. mail 2017. a algatatud koostamisel oleva üleriigilise mereala planeeringu tingimustega.

3.12. Tunnistada kehtetuks Vabariigi Valitsuse 5. aprilli 2019. a korraldus nr 99 „Hoonestusloa menetluse algatamisest keeldumine“.

4. Korralduse vaidlustamine

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul korralduse Riigi Teatajas avaldamise päevast arvates.

5. Korralduse teatavaks tegemine

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil teha korraldus teatavaks Saare Wind Energy OÜ-le, teavitada keskkonnamõju hindamise algatamisest 14 päeva jooksul käesoleva otsuse tegemisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

Jüri Ratas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär